

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XXXVI. De Religiosis Domibus, ut Episcopo sint subjectæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

TITVLVS XXXVI.

DE RELIGIOSIS DOMIBUS, UT EPISCOPO SINT SUBJECTÆ.

Sumuntur in latiore quodam sensu hic religioſæ domus, prout non tantum monasteria, hospitalia, & alia collegia, ac confraternitates pias, ad opera pietatis & misericordiæ exercenda, auctoritate Episcopi, erecta, & instituta sunt, sed prout etiam omnes Ecclesias, & ædes factas ad cultum Dei ritè dedicatas comprehendunt, de quibus

§. I.

Quinam spectato jure communi Ecclesiæ, & monasteria sine subjecta?

Omnes Ecclesias parochiales, etque annexas filiales, & capellas, uti & monasteria religiosorum, Episcopo, intra cujus diœcesin sunt sita, subjecta esse (nisi speciali Privilegio exempta sint) ita ut fundatam ille in jure intentionem habeat, super omnibus Episcopalis juribus, quoad spiritualia, ex can. omnes Basilica 10. caus. 16. q. 7. c. cum olim 18. de prescript. c. cum venerabilis 7. h. t. patet, & ordinariorum jurisdictione probat, quæ per totam diœcesin se extendit, neque obest huic subjectioni, quoad jura Episcopalia præstanda, Ecclesiam ratione incorporationis factæ, aut patronatus possideri à religiosis,

Compend. Pirhing.

cùm per talem incorporationem nihil præjudicetur juribus Episcopalis, nisi expressa exemptio talium incorporatarum Ecclesiarum fuisset ab Episcopo facta, reservatâ fortassis pensione aliquâ, in recognitionem hujus exemptionis præstandâ, quod fieri posse colligitur ex c. constitutus. 6. h. t. absque Simonie vitio, cum pensio talis non tam in pretium concessæ exemptionis, quàm in recognitionem subjectionis præterita accipiatur.

§. II.

Cui Episcopo subjecta sit Ecclesia, vel monasterium unicum Ecclesiæ, aut monasterio alterius Diœcesis?

Manere Ecclesiam talem, vel monasterium subjectum Episcopo loci, quamvis monasterio alterius Diœcesis unita sit ex c. Quia monasterium 2. h. t. patet, cum unio fiat sine præjudicio tertii, nisi specialiter alia exprimantur. Neque tamen exinde inferre licet, quòd ut sic ad Episcopum, etiam loci illius, ubi monasterium unitum situm est, pertineat, confirmare v. g. Vicarium, aut Priorem monasterii uniti, si electio hujus ex consuetudine v. g. ad uniti hujus monasterii conventum spectat, cum enim unitum tale monasterium sit access-

Gggg

loci

fortè alibi monasterio principali, consequenter unus idemque utriusque monasterii Prælatus erit, & prælatura uniti monasterii non vacabit per mortem Vicarii, seu Prioris uniti hujus monasterii, sed debebit etiam unito huic monasterio, per principalis monasterii Prælatum provideri, constituendo in tali monasterio vel Vicarium, vel electum ex consuetudine confirmando.

§. III.

An Ecclesia regulares possint mutari in seculares Ecclesias, sive monasteria, in collegia secularium Clericorum?

Respondetur, non posse Prælatum, Papâ inferiorem, monasteria, in quibus vivunt religiosi, ad statum secularem reducere, etiam si in illis disciplina religiosa collapsa sit, nisi repetiri non possint religiosi, per quos illa monasteria reformantur *c. Inter quatuor 5. h. t. & hinc Episcopus, si velit ex necessitate aliqua collapsum tale monasterium reformare, debet reformationem facere per religiosos ejusdem monasterii, vel in horum defectum, evocare alios ex aliis monasteriis ejusdem ordinis; vel si nec hi haberi possint, reformatio talis monasterii fieri debet, per religiosos alterius ordinis juxta *c. Relatum, 7. Ne Clerici vel Monachi &c.* vel denique si nec per regulares reformatio monasterii institui possit, sufficere poterunt Clerici seculares, quia necessitas legem non habet: facilis tamen fieri potest, ut ex Ecclesia seculata fiat regularis, cum studiores vitam profiteantur regulares Clerici, & sic in virtute fiat ascensus potius, quam descensus.*

§. IV.

De Xenodochiis, sive hospitalibus, & similibus locis.

Multa in hoc §. quaeruntur de hospitalibus, quae tamen ad hunc titulum vix videntur pertinere; illud vltimus tituli inquiritur, utrum Episcopi jurisdictioni subiecta sint hospitalia, ad multa loca pia, &c. cui quilibet respondetur, si auctoritate Episcopi erecta, constituta sint hospitalia, aut ejusmodi loca pia, ita ut Ecclesia siam aliquam, capellam, vel altare adjunctum habeant, in quo sacra fiant, subintur jurisdictioni Episcopi loci illius, in quo sita sunt, ita ut talis Episcopus fundatam quidem in parte attentionem habeat super jurisdictione, ordinatione, ac cura talium hospitalium *c. De Xenodochiis 3. junct. Gloss. verbo: in quorum Diocesi. h. t. ac jus habeat ad visitandi, rationes administrationis exigendi, nisi sub immediata procedure Regum existant, aut aliter in fundatione constitutum sit, Clement. 2. h. t. & in dent. sess. 22. cap. 8. & 9. De reformatione: nihil tamen sibi vendicare, aut appropriare de rebus ad tale hospitalia, spectantibus possit: & quamvis in eorum hospitalium cura, aut gubernatione nihil immiscere se possit Episcopus, qui à secularibus praecise, nihil requiritur Episcopo, erecta fuerint, negari tamen non potest, quod, patrono praeterito mortuo, ad ejus etiam sollicitudinem pertineat, ut pie defunctorum voluntates, circa opera misericordiae, regni, & valetudinariis, &c. in tali hospitali commorantibus impendenda, executioni mandentur; & hinc juxta decretum*

Tridentini sess. 22. cap. 9. De reformat. habet Episcopus potestatem, etiam in his hospitalibus rationes exigendi, nisi aliter in fundatione cautum sit.

§. V.

De institutione novorum ordinum Religiosorum.

Sufficiebat quidem olim ad novum Sordinem instituendum, sola illius Diocesis Episcopi approbatio, in quo novus ordo talis instituebatur, ita ut postmodum, tacite saltem, à tota Ecclesia approbatus censei posset: post Conciliū tamen Lateranense sub Innocentio III. habitum, nulla amplius nova religio

institui potest, sine facultate, & approbatione Summi Pontificis a. Nenimia 9. h. t. c. Religionum. unico, eodem in 6. Clementi, Cum de quibusdam 1. eodem. Extravag. unica Joan. 22. eodem. ex quibus iuribus etiam habetur, quod non tantum approbatio talium novarum religionum, penes Summum Pontificem sit, tanquam rei summè arduæ, sed ordinum etiam quorumcunque extensio, irritatio, extinctio, suppressio, &c. cum plenum jus circa religiosos ordines disponendi Summo Pontifici, tanquam Pastori, & Superiori universali, pro bono Ecclesiæ vigilantī, competat.

T I T U L U S XXXVII.

DE CAPELLIS MONACHORUM, ET ALIORUM RELIGIOSORUM.

Capellarum nomine hic veniunt Ecclesiæ Parochiales unitæ, seu incorporate monasteriis, sive Ecclesiis regularibus; de quibus iura quidem antiqua statuunt, ut in illis cura erga populum Parochianum non exercentur per Monachos, quorum status vitam solitariam loquitur, sed per sæcularem Clericum, ad præsentationem Monachorum ab Episcopo instituendum, administratur; qui plenè subfit Episcopi jurisdictioni c. 1. h. t. hodiernotamen jure, si Ecclesia Parochialis pleno jure monasterio unita est, Vicarius etiam regularis, qui curam in ea administrat, constitui potest, examinandus tamen, & approbandus ab

Episcopo, nisi plenissimo jure Ecclesiæ talis monasterio unita esset, vel in litteris fundationis expressum sit, ut per sæcularem Clericum cura illius Ecclesiæ administraretur.

§. I.

An, & qualiter una Ecclesia non Cathedralis, possit vindicare sibi jus in alia Ecclesia?

EX hoc solo, quod Ecclesia aliqua; præsertim collegiata, aut conventualis, sit posita intra fines alicujus Parochiæ, aut pro Baptismo accipiendo mittere ad Ecclesiam Parochialem, suos infantēs debeant illarum Ecclesiarum sub-

